

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 „
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszadár
 vagy megírására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Hoványi Géza dr. jelölése.

A nagyváradai nemzeti munkapárt vasárnap kikiáltotta jelöltjét dr. Hoványi Géza személyében, aki elfogadta a jelölést s mindjárt meg is tartotta programbeszédét.

Meg kell vallani, hogy az új kormányrendszer itt Biharban és Nagyváradon nagyon tapintatos emberei megválasztásában. Amilyen szerencsés volt a bihari és a nagyváradai főispánok kinevezése, éppen olyan szerencsés a nagyváradai nemzeti munkapárt képviselőjelölése.

Dr. Hoványi Géza, ezt kénytelen mindenki elismerni, valóban érdemes polgártársai bizalmára s minden tekintetben alkalmas arra — ha a választás esélye kezébe adja a mandátumot — hogy az országban képviselje e város polgárságát.

Évtizedek óta az első sorban küzd a város érdekeiért, minden nemes irányu mozgalomból kiveszi részét. Tudása, tehetsége, jelleme, kiváló egyéni tulajdonságai vezető szerepet juttattak neki a város és a társadalom közügyeiben, megállaná a helyét az ország tanácsában is.

A politikában mindig a szabadelvű pártot szolgálta, sokáig alelnöke, az utóbbi években elnöke volt annak, de amikor vallási meggyőződése, az egyházpolitika idején, ellentétbe jutott a párt programjával, volt bátorsága szembe helyezkedni avval.

Programbeszéde az eddigi nemzeti munkapárti beszédek keretében mozgott. Talán éppen régi egyházpolitikai magatartására való tekintettel, tulságosan hangsúlyozta liberális és demokrata álláspontját. Hogy a kereskedők érdekeit védelmezni fogja, azt mindenki feltételezheti a Kereskedelmi Csarnok alelnökéről, de mégis soknak találjuk, hogy emiatt az új adótörvényt fellüggereszteti akarja.

Egyébiránt a bankügyről, katonai kérdésekről és a választói jogról teljesen azonos nyilatkozatot tett a többi munkapárti jelöltekkel.

A nagyváradai függetlenségi párt még mindig nem állapodott meg jelöltjét illetőleg. Megnehezíti a dolgot, hogy a párt

vezetői többnyire Justh-pártiak, a polgárok pedig inkább Kossuth-pártiak. Erre a körülményre különös tekintettel kell lennie a pártnak most, a nemzeti munkapárt vasárnapi jelölése után, mert ez anélkül is rendkívül nehéz helyzetet teremtett számára.

A vasárnapi nagyváradai jelölésről tudósítunk a következők:

A nagyváradai munkapárt jelölése.

A nagyváradai nemzeti munkapárt vasárnap délután 4 órakor tartotta meg képviselőjelölő gyűlését a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A gyűlésen a választók nagyszáma jelent meg Mezey Mihály elnöke mellett.

A gyűlés eltekintve valamelyik szocialista folytonos közbekiáltozásaitól nagy rendben folyt le. Az elhangzott beszédek sem tartalmaztak új dolgokat. A szónokok mindnyájan az új párt részéről már annyiszor hangoztatott tárgyakat tállták fel még csak nem is új formában.

A gyűlést Mezey Mihály nyitotta meg. Megnyitó beszédében ismertette a gyűlés tárgyát a zón általános éljenzés közepette javasolta, hogy a párt képviselőjelöltül Hoványi Géza drt léptesse fel. Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták el, mire egy 20 tagú küldöttség fellebőgözött kocsikkal Hoványi Gézáért ment s megkérte őt, hogy a gyűlésen jelenjék meg.

Hoványi Géza nagy ovációk közepette érkezett az emelvényre. Ezután Mezey Mihály üdvözölte őt és ismételtén kérte a jelölés elfogadására.

Hoványi Géza dr. beszéde.

Beszéde elején megköszöni a polgárság bizalmát melylyel őt kitüntették aztán rátér a tulajdonképeni programjára, melyről a következőket adjuk:

Teljes hitem és meggyőződés, hogy a jövőben csak olyan kormány intézheti helyesen és eredményesen az ország ügyeit, amely a vidéki városok, mint az ország kulturális életének gócpontjait, e városok érdekeit, fejlődhetőségüknek jog s méltányos kívánalmait különös figyelemben fogja részesíteni. Jól tudom, bő alkalmam volt tapasztalni, hogy az elmúlt 30 év lefolyása alatt a vidéki városok általában, de különösen városunk milyen óriási nagy mérvben fejlődtek és hogy anyagi erejük végő megfeszítéséig milyen áldozatokat hoztak és hoznak, munkálkodtak és küzdöttek a magyar nemzeti állam kulturális fejlődése és haladása érdekében. Mily sok és fontos állami feladatot közvetítenek és teljesítenek és ezért az állam

részéről megfelelő nagy céljaik és feladataik eléréséhez ellenszolgáltatásokat nem nyertek.

A legnagyobb örömmel látjuk tehát, hogy a jelenlegi kormány a vidéki városok jogos és méltányos érdekeinek gondozását is felvette programjába. Én a magam részéről megválasztásom esetén (éljenzés) teljes lelkesedéssel fogom támogatni a kormányt ezen törekvéseiben. (Hosszas éljenzés.)

A legmelegebben, teljes erőmből és tudásom szerint támogatni fogom a kormány mindazon előterjes téseit, melyek az eddigi irányzattal szakitva, a kereskedelem és az ipar igaz és jogos törekvéseit — mely az ország érdekeivel ellentétben nem állhat soha — (ugy van ugy van!) előmozdítani, fejleszteni célozzák, mert a virágzó kereskedelem és ipar az ország minden más, bármiféle foglalkozásu egyéneinek is hasznára van. (Ugy van ugy van!) Ugyanezért a magam részéről támogatni, sőt — ha kell, sürgetni is fogom az ipartörvény revízióját (éljenzés) és a szerencsétlenül megalkotott, de talán még szerencsétlenebb rendelettel életbe léptetett munkásbiztosító pénztár revízióját, (telkiáltások: le vele!) vagy esetleg a csakugyan tarthatatlan állapotoknak novelláris uton való megváltoztatását. (Eljenzés)

Foglalkoznom kell ez alkalommal még a bank és a választójog kérdésével is. (Haljuk haljuk!) Nyiltan és őszintén bevallom, hogy a bankközösség fenntartásának híve vagyok. Mert az a meggyőződésem, hogy a közöstudgyi intézmények közül a közös bank az egyetlen szerv, mely teljesen bevált és nagy pénzügyi válságok idején is teljesen kielégítette jogos kívánatainkat. (Ugy van! Ugy van!) Különbön is tisztelt uraim, a bankkérdés gazdasági dolog, ezt kizárólag gazdasági szempontból kell elbírálni és kezelni és sohasem lehet politikai célzattal megítélni. (Helyeslés.) Soha senki nem vette tagadásba a magyar nemzetnek az önálló bankhoz való jogát. Törvényeink világosan és határozottan intézkednek e tekintetben. De viszont azért senkit sem szabad elítélni és hazafiatlansággal vádolni, ha az ország gazdasági és pénzügyi helyzete és hitelviszonyának biztosítása céljából, tehát célszerűségi szempontból a jelenleg létező állapotoknak fenntartását látja helyesnek mindaddig, míg az országnak gazdasági megerősödése és a többi viszonyoknak átalakulása mellett képesnek és erősnek fogjuk tartani az országot az önálló magyar bank felállításával okvetlenül karöltve haladó gazdasági megrázkódtatások kibírására. (Helyeslés.)

Tisztelt polgártársaim, nem hiszem, hogy legyen elfogulatlan ember, aki ne lenne azon a nézeten, hogy a most életben levő választási törvényünk elavult, túléltte magát. (Ugy van, ugy van.) A nemzet fejlődése a társadalom minden rétegében óriási léptekben haladt előre; új osztályok keletkeztek és ezek folytán új igények jöttek létre. Ezen igényeknek kielégítésével és teljesítésével minden komoly politikusknak okvetlenül számolnia kell. A választójog kérdésének megoldását a kormány is felvette programjába. Részleteire nézve — hogy mi-

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK
 Nagyvárad. Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekrény eladó.

ÉRTESSÍTÉS!

Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, egymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermek ruhák

s egyéb cikkekkel e hó végéig

minden elfogadható árban árusítjuk.

képpen kívánja azt megvalósítani — még nem nyilatkozott, csupán egyirányban, egy vezérelv kitérésével, hogy ezen kérdés megoldásánál el fog menni azon legmesszebbmenő határig, ameddig a magyar nemzet jellege, ezen nagy reform keresztülvitelénél biztosítható. (Helyeslés.)

E kérdésben az én meggyőződésemet és álláspontomat a kormány álláspontja teljesen fedi. El kell menni a választói jog kiterjesztésével azon legszélső határig, ahol a magyar állam nemzet jellege még biztosítható. Ezen elv szem előtt tartásával be kell várunk a kormány részletes előterjesztéseit, hogy akkor mondhasunk igazságos bírálatot. (Helyeslés.) Annak jelzésével, hogy ezen kérdés elől nemcsak a kormány, de magam sem kívánok elzárkózni. (Felkiáltás: nem is lehet!) többet ez alkalommal éppen az ügy érdekében mondani sem kell.

Rendkívül fontos és mielőbbi megoldásra váró kérdések egyike a tisztviselői pragmatika, mely az ország igen nagy intelligens és dolgozó elemeinek biztosítja nyugodt előrehaladását és munkálkodását. (Éljenás.) Részemről szükségesnek tartom, hogy a létező nyugdíjtörvények is módosítás alá véssenek, különösen az árvák és gyermekekre vonatkozó részében, szabadabb, méltányosabb és emberesebb szellemben megváltoztassanak. (Helyeslés.)

Ezzel kapcsolatosan a magam részemről kívánatosnak tartom, hogy a pénzügyi tisztviselők és a magántisztviselők nyugdíjbiztosításának, valamint az elaggott iparosok és munkások agkori biztosításának ügye is törvényhozási úton szabályoztassék. (Éljenás és taps.)

Nem kevésbé fontos feladat várna egy munkaképes parlamentre az adóügy terén, mert u. i. a múlt évben megalkotott adótörvények (Felkiáltás: le vele!) életbeléptetése úgy amint azok meghozattak, elviselhetetlen terhet fog képezni különösen a középosztályra, tehát a munkásosztályra, a kereskedők és iparosokra. Mert u. i. ha a felszaporodott állami szükségletekkel szemben az adók leszállításáról szólni nem is lehet, de azoknak igazságosabb szétosztásáról annál többet — hogy többet ne említek — az adómentes létminimum tulajdonképpen csak a papíron fog létezni, a törvénykönyvben, de nem hiszem, hogy legyen egyetlenegy polgárember az életben, ki ezen létminimumot tényleg élvezni is fogja mihelyst a családtagok keresete hozzászámítatik. Különben is olyan csekélyre van szabva a létminimum kérdése, hogy egyetlen ember megélhetésére is alig elégséges. Tehát az összeülő parlamentnek fontos feladatát fogja képezni az ezen törvényekkel való foglalkozás. (Ugy van, ugy van!)

Mert bár igaz, hogy ha tekintettel vagyunk az óriási terhekre, melyek újabb időben felmerültek — igaz, hogy ezen terheket létrehozása és elviselése az ország közérdekeiben állott — adóleszállításról szó alig lehet, ámde annál bővebben lehet foglalkozni az adómegosztás kérdésével, a progresszivitással. (Hosszas éljenás.)

Az igazi és való alapjaiban keresztülvitt progresszivitásnak kérdése lehetővé fogja tenni hogy az állam teljesítthesse nagy feladatait és ezzel szemben a kevesebb jövedelemmel bíró polgárok adója leszállítható legyen. (Ugy van, ugy van!) Ezen kérdéseknek felszínre kerülése alkalmával ezen elvek mellett megígérem teljes erőmből leendő közreműködésemet. (Éljenás.)

Meg kell még emlékezni, igen t. polgártársaim, a katonai kérdéstről. Az u. nevezett kilences bizottság programjába felvett elveknek mentől hamarabb és teljességében való keresztülvitele és életbeléptetése, a honvédségnek

tüzérséggel való ellátása az összeülő munkaképes parlamentnek szintén igen eminens és fontos feladatát fogja képezni. (Helyeslés és taps.)

Sok mindenről lehetne még és kellene is beszélnem, így a katolikus autonómiának életbeléptetéséről is, ha rendes viszonyok között volnánk, de a mai politikai viszonyok között az első és fő kérdés az, hogy vajjon lesz-e a kormány oly helyzetben, hogy előterjesztett programjait megvalósíthassa, (Felkiáltás: lesz!) hogy lesz-e, számíthatunk-e normális, rendes parlamenti működésre és vajjon lesz-e a kormánynak olyan többsége, melyre támaszkodva, vezetheti e az ország ügyeit és céljait parlamenti úton megvalósíthassa. Ha a most folyamatban lévő választások, igen t. polgártársaim, oly eredményt fognak létrehozni, mely a kormánynak munkaképes többséget fog biztosítani, ez esetben, nyíltan és őszintén bevallom, különösen támogatni fogom a kormány azon előterjesztéseit, melyek az országgyűlés békés működhetőségének, az országgyűlés többségének megnyilatkozása és érvényes lehetése céljából az országgyűlés házszabályainak oly megalkotását célozzák, hogy a közelmúlt sajnós, szegventeljes és eléggé el nem ítélhető eseményei soha elő ne fordulhassanak! (Igaz, ugy van!) S akkor egy munkaképes, liberális és demokratikus alapon álló többség és kormány biztosan fogja vezetni nemzetünknek már már elsüllyedt hajóját előre, a békés fejlődésnek és munkásságnak utjain! (Éljenás.)

Ezek után, igen tisztelt polgártársaim engedjék meg, hogy még egyszer megköszönjem ezem réám nézve annyira megtisztelő bizalmukat (Éljenás!) és biztosíthatom Önöket arról, hogy bárminő legyen is a választás eredménye mert hát jól tudom, hogy minden választás bizonytalan és kétséges, hogy e város választópolgárainak többsége osztani fogja-e az önkormányzatot (Felkiáltás: egész bizonyos, hogy fogja!) de bármiképpen legyen is, én a magam részéről soha sem fogom tudni elfelejteni azon tény, hogy Önök engemet e megtiszteltetésre méltónak ítélték és arra egész életemben büszke leszek! (Hosszas, megújuló lelkes éljenás és taps.)

Hoványi beszéde után Mezey Mihály szólott ismét, majd a közönség óhajára Hegedüs Loránd lépett a pódiumra.

Hegedüs beszéde.

Tisztelt polgártársak! Ha engem a pódiumra szólítottak annak két oka lehet. Az egyik az, hogy üdvözöljem a város iparát, a másik az hogy én is annak az eszmének a híve vagyok, amelytől soha el nem térek, a mely miatt ez előtt 5 évvel visszavonultam azokkal, akikkel túrtük, hogy a koalíció szekerét tolják az ország felforgatására. És most merem mondani, hogy Ausztriának ilyen kormánya még sohasem volt, mint a koalíció. Megindul a csata a függetlenségi zászló alatt és mi lett az eredmény? Semmi. Most hogy megszabadult az ország a koalíciótól és zászlót bontunk mi, nemcsak a szabadelpárt híveit hívjuk meg a munkára, hanem az ország minden polgárait, akik a nemzeti munkát tekintik főcéljuknak.

Ezután a koalíciós kormány működését kritizálja s gunyosan elítéli. Hegedüs beszéde végén Hoványit ajánlja a megválasztásra.

Este a Pannoniában társas vacsora volt, melyen több pohárköszöntő hangzott el.

Zichy János gróf miniszterelnök. Az egyik fővárosi estilap szenzációs politikai hírt közöl, mely különben beavatott körökben már régóta közismert nyilvánosságra azonban még kissé korai. Eszerint Héderváry meg van győződve róla, hogy a választások által a legnagyobb terrortal sem tud többséget szerezni magának. Nem bizik egyáltalán abban, hogy az általuk felvett program annyira tudja befolyásolni a nemzetet, hogy bizalmával kitüntesse. Tudja biztosan, hogy Tiszának és neki nagy pártja lesz, azonban ez a két párt együttvéve sem fogja a többséget tenni és így kénytelen lesz megválni pozíciójától.

Hogy mi fog ezután következni, az még a jövő titka, azonban tény, hogy a jövő irányításánál már nagyrésze lesz Ferenc Ferdinánd trónörökösnek, akinek régi terve már Zichy Jánost megbízni a magyar kabinett vezetésével. A trónörökös miniszterelnöknek Zichy Jánost fogja ki nevezeteni, aki elsősorban a parlament többségéből koalíciót fog alakítani és így első feladata lesz a választási törvényt megcsinálni, azután feloszlatja a parlamentet.

A trónörökös és a jelenlegi kabinet erősen biznak benne, hogy Zichy János fog tudni magának többséget teremteni.

Hegedüs Loránt előadása a választói reformról. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg Nagyváradon dr. Hegedüs Loránt előadását vasárnap délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában a választói reformról. Dr. Moskovits József a gyáriparosok orsz. egyesülete nagyváradi fiókjának elnöke rövid megnyitójában szépen fejtegette a kérdés fontosságát. Hegedüs Loránt dr természetesen igyekezett a volt kormány politikáját megcsipkedni. A választási törvény oly irányu revisióját akarja, amely egészen addig terjesztessék ki, míg a magyar állam egységét nem veszélyezteti. Ezt a jog fokozatos kiterjesztésével akarja elérni. A városokban minden önálló 24 éves férfinak legyen választójoga, de a falukon nem, hanem előbb csak a nem választók választanak maguk közül bizonyos számú szavazókat s ezek később rendes választókká lennének s így tovább. A titkoságra a fakultatív módot óhajtja. Aki akar és tud, titkosan szavaz, aki nem akar, vagy nem tud olvasni, az nyíltan szavazni. Beszédéből azt lehetett kivenni, mintha az ő módjait akarná a kormány is javaslatba hozni. Az előadásért Hlatky Endre főispán mondott köszönetet.

Tisza jelölése. Az aradi munkapárt nagyszámú küldöttsége ma fogja felkeresni Tisza István grótot Budapesten, hogy a jelöltség elfogadására felkérjék.

Rakodczay — horvát miniszter. Zágrábról jelentik: A hétszemélyes tábla elnökét, Rakodczayt, legközelebb horvát miniszterré

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabetételekre

MITTEILER EDE

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Nagyvárad,
Rákóczi ut
(Uri casino épület)
Telefon 520.

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári áron szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumókat valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

fogják kinevezni. Kinevezése azért késett eddig, mert *Héderváry* gróf a szerb felségáruló pör tárgyalása előtt nem akarta mostani állásából eltávolítani.

Minisztertanács. Ma délelőtt 10 órakor minisztertanács lesz, melyen a folyó ügyeket intézik el. Ezek között több fontos ügy is szerepel, melynek elintézése már rég óta késik.

Nagykőrösön nem jelölték Barabást. A függetlenségi párt 300-as nagybizottságának tegnapi ülésén Szentpéteri Károly a párt elnöke a 300-as bizottság javaslatát terjesztette elő, mely dr Barabás Bélát újból jelöltük ajánlotta. Ezzel szemben a nagybizottság elfogadta Horváth József főgimn. tanár következő indítványát: A nagykőrösi függetlenségi párt 300-as nagybizottsága a függetlenségi párt két részre szakadását mély sajnálattal szemléli és azt úgy a párt érdekeinek, mint a haza jövőjének szempontjából károsnak találja, kimondja, hogy egyik párthoz sem csatlakozik, hanem a függetlenségi eszmék győzelmének biztosítása végett szükségesnek tartja a visszatérést a régi és igazi 48-as függetlenségi elveket, teljes egészükben fenntartja és a párt ez alapon leendő magatartásának kimondását ajánlja a nagygyűlésnek. Kimondta a nagybizottság, hogy a törvényhozásba képviselőül a saját választókerületéből, helybeli jelölt mellett foglal állást. A javaslat egyhangú elfogadása után Bakó József helybeli ref. lelkeszt, az enyingi kerület volt Kossuthpárti képviselőjét jelölték hivatalosan.

Óváry Lajos. †

Városszerte általános, igaz részvétet keltett vasárnap a gyászhir *Óváry* Lajos kályhás iparos haláláról. Az alig 54 éves életerős férfi egy héttel ezelőtt rokonaival kint járt a Félix-fürdőben s mikor kocsi akart szállani, hirtelen belső vérömlés vett erőt rajta s összerogyott. Súlyos betegségéhez még gyorsan fellépett tüdőgyulladás járult, úgy hogy hozzá tartozóinak gondos ápolása és az orvosok tudása nem segíthetett állapotán s vasárnap, április 3-án hajnali 4 órakor a Félix-fürdőben meghalt.

Óváry Lajos több mint 25 éve nagy tevékenységet fejtett ki a nagyváradai ipar fejlesztése érdekében. Élénk résztvett a közügyek intézésében, mint Nagyvárad város törvényhatóságának tagja. Különösen az iparkamarában, mint az iparososztály elnöke, az ipartestület alelnöki állásában és a kath. legényegyletben sokat fáradozott az iparosok érdekében. Intelligens, képzett iparos volt, aki az iparügyi kongresszusokon, gyűléseken vezérszerepet vitt s tevékenységével köztiszteltet, becsülést vívott ki. Talpraesett felszólalásai, irányeszméi nagy népszerűséget szereztek egyéniségének.

Lelekes híve volt az iparos képzésnek s

céltudatosan, ügyszeretettel fáradozott az iparoktatási bizottságban. Ezekon kívül tagja volt igen sok társadalmi és jótékony intézménynek s mindenütt kivette részét a munkából.

Ez a fáradhatlan köztevékenység indító oka annak az általános részvétnek, amely az egész városban megnyilatkozott.

A gyászhirre kitűzték a gyászlobogót a városháza, az iparkamara, az ipartestület, a 48-as kör, a kath. kör, a kath. legényegylet épületeire.

A holttestet hétfőn a Félix-fürdőben be-szentelték s beszállították Nagyváradra, Csengeri-utcai házához, ahonnan tegnap, kedden délután temették.

Rendkívüli módon nyilatkozott meg a részvét a kiváló iparos polgár temetésén. A gyászolók serege 4 órára már mintegy ezerre növekedett. Ott láttuk Hlatky Endre főispánnal ellén a városi tisztikart és a város törvényhatóságának tulnyomó részét, az iparkamara tagjai és tisztviselői Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos, elnökkel, az ipartestület tagjai Bertsey György elnökkel, az iparoktatási tanszemélyzet Szücs Izso igazgatóval ellén a betegsegélyző pénztár igazgatója Láng József elnökkel, a kath. legényegylet tagjai és dalárdája dr Vucskics Gyula elnök és Mellau István igazgató vezetése alatt gyászlobogóval jelentek meg s a Lajos asztaltársaság tagjai testületileg vettek részt a temetésen.

A koporsó körül városi diszrendőrök és a Kegyelet temetkezési intézetnek a disztestőrei állottak.

A gyászszertartást *Imrik* S. Zoltán plébános végezte segédlettel. A háznál és a temetőben a kath. legényegylet énekkara gyásze-
nekeket adott elő, *Horváth* István tanítóképezdei tanár pedig a Lajos asztaltársaság nevében a sírnál tartott igen szép, megható beszédet.

A koporsóra a család tagjain kívül az Ipartestület, a Lajos asztaltársaság, az iparoktatási bizottság, az ipariskolai tanári kar és Bertsey György helyeztek koszorukat.

A nagyváradai keresk. és iparkamara koszorú megváltás címén 50 koronát adományozott az elagott iparosok menházának.

A biharmegyei munkapárt jelölései.

A nemzeti munkapárt az elmúlt két nap alatt a megyében négy helyen tartotta meg jelölő gyűlést és pedig Nagyszalontán, Berettyó-ujfaluban, Eleden és Magyarcséken.

A jelölő gyűlések mind a négy helyen egy formán történtek úgy hogy az egészről általánosságban lehet írni a magyarcsékei kivételével. Itt ugyanis nem tartott a jelölt programbeszédet.

A gyűlések között érdekesség szempontjából vezet az éledsi jelölés, mely szinte páratlan a maga nemében. Ide ugyanis a jegyzők, hogy a jelenlévők létszámát emeljék beszállítottak egy egész tábort román szavazót, akik egy szót sem tudnak magyarul.

Telegdy József párt elnök megnyitotta a gyűlést majd ismertette a munkapárt programját mire az új párt megalakult és jelöltül Telegdy Józsefet kiáltotta ki. Az alakulás után bankett volt, melyen szívesen látták természetesen a román szavazókat is. Ebéd alatt nem hiányozván az alkohol sem, hangos lett a vendéglő.

A románok, akik eddig csak azt tudták, hogy legközelebb képviselő választás lesz és ezért most enni és inni kell, efféle alkalommal pedig illő a jelöltet éltetni, abban a tudatban, hogy enni és inni valót Farkasházy Zsigmond dr adja felrengető kiáltásban örtek ki.

— Setreászka Házifarkas!

A jó románokat szinte kikeltett dobálni míg el tudták őket hallgattatni.

A másik jelölés Nagyszalontán történt, ahol Tisza Kálmán grófot jelölték Berettyóujfaluban Ertsey Pétert, Magyarcséken pedig Mangra Vazul jelölték a munkapártiak. Tisza Kálmán gr. és Ertsey Péter a jelölés után elmondták programbeszédeiket. A jelöltek egyformán vették kritika alá a koalíció működését, melyet természetesen elítéltek, aztán elmondták a már annyiszor elhangzott munkapárti programot s ezzel a gyűlés véget ért. A programbeszéd kivétel nélkül egyformák voltak, ujat senki sem mondott, szigorúan ragaszkodtak az eddigi keretekhez.

A magyarcsékei kerületben Középpessy Kálmán elnöklésével tartották meg a nemzeti munkapárt alakuló gyűlését, melyen a jelölést is megejtették. E szerint a magyarcsékei kerület munkapárti jelöltje Mangra Vazul gör. kel. vikárius lett. A gyűlés elhatározta, hogy a jelölésről Mangrát köldöttségileg fogja értesíteni és felkéri annak elfogadására.

A gyűlések után bankettek voltak.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kör zárúnnepélyea püspöki palotában.

* **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** A megyei közigazgatási bizottság ma délelőtt tartja meg április havi ülését. Az ülésen először fog elnökölni Miskolczy Ferenc dr mint főispán.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Satory Endre nagyváradai lakost a beregszászi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazógyakornokká nevezte ki.

* **Báró Wildburg Adolfné temetése** **B. Illyén.** Bihar-Illyén a vasutnál az egész község lakossága várta szeretett urnőjének néhai özv. báró Wildburg Adolfné holttesteit és a község előljárósága láklya fény mellett kézen vitte az elhunyt koporsóját a kastélyaa, ahol a már felállított díszes ravatalra helyezték, egész éjjel és másnap százával zárandokolt a lakosság a ravatalhoz, hogy még egyszer láthassák

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA
női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő

Szíves tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletemben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehem a fővárossalsi .

szeretett urnőjüket. A temetés vasárnap déli fél 12 órakor ment végbe Illyén. A temetést Vitkovszky Flóris szalontai róm. kath. plébános végzett segédlettel. A temetés után a lakosság százainak sorsfala között vitték a koporsót a 4 es fogatu diszes halottas kocsira és az egész lakosság és a vidék intelligens közönsége nagy részvétel mellett az impozáns gyászmenet a temetőhöz vonult, ahol a családi sírboltba helyezték az elhunytat. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. Az elhunyt lelki üdvéért a gyászszentmise kedden délelőtt 10 órakor volt a Nagyvárad olasz róm. kath. plébánia templomban méltó díszszel megtartva. A főúri diszes temetést úgy Nagyváradon, mint Illyén Veiszioviits Adolf és fia első nagyváradai dísztemetkezési vállalata méltó fényvel és nagy pompával rendezte.

* **A biharmegyei törökök.** Megírtuk, hogy a belügyminiszter rendelete alapján össze fogják írni a megye területén lakó török alattvalókat. A főszolgabírák most terjesztették be a törökökről a kimutatást. E szerint az egész vármegye területén mindössze egyetlen egy török tartózkodik: Szimonovits György, aki Nagy-szalontán lakik és mint önálló iparos, kenyérsütő dolgozik.

* **Csipke-kiállítás a kamarában.** A csipke-kiállítás még pár napig lesz nyitva a kereskedelmi és iparkamara helyiségében. Előkelő hölgy közönségünk önmaga ellen vét, ha nem tekinti meg a gazdag és tanulságos kiállítást, mely a remek kézimunkák egész tömegét mutatja be. Az izlés, finomság meglátszik minden darabon. A két ünnep napon nagy közönség látogatta a kiállítást s az úri hölgyek nem győzték elággé dicsérni a remek, szebbnél-szebb csipke és himzés munkákat. A kiállítás díjmentes. Megtekinthető naponként reggel 9 órától déli 1 óráig s délután 3 órától este 7 óráig. Ajánljuk előkelő hölgyeink figyelmébe.

* **Károlyi Leona gyásza.** Mint őszinte részvétellel értesülünk mély gyász érte a nagyváradai Szigligeti színház kiváló művésznőjét Károlyi Leonát. Ugyanis a művésznő édes anyja Kreybig Károlyné De Heck Emma életének 51-ik évében Szegeden súlyos szenvedés után meghalt. A haláleset mélyen megrendítette Károlyi Leonát, akit telefonon értesítettek a csapásról. Az elhunyt urnő, aki Kreybig tábornoknak volt felesége, temetése tegnap délután volt Szegeden, ahonnan Budapestre szállították és ott ma délután fél 5 órakor fogják örök pihenésre kísérni.

* **Ellopott kabát.** Schwartz Bernát panaszt emelt, hogy ismeretlen tettes a szobájában felakasztott, 40 kor. évtékű rövid szürke kabátját ellopta. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette s a kabátot, valamint annak tolvajait megkerítette. A tettesek Antal Károly 41 éves hely és foglalkozás nélküli napszámos és Oláh Erzsébet 51 éves facér cseléd. Ezeknél még egy üres zsákot és egy kizitáskát is találtak, amelyek valószínűleg szintén lopásból származnak. A rendőrség az eljárást ellenük folyamatba tette.

* **Halálozás.** Szacsy Ákos nagyváradai ügyvédet mély gyász érte, testvérenek Szacsy Gyulának, élete 80. évében bekövetkezett halálával. Az elhunyt unokaöccse volt a vértanu Szacsy Imrénének. A temetés tegnap délelőtt nagy részvétel mellett ment végbe.

* **Halál játék közben.** Fonáca községben hétfőn délután Popa Alexa földmives Mitru nevű 6 éves fia az udvarban játszadozott és közben az épülőben levő csűr egyik súlyos gerendája oly szerencsétlenül zuhant a kis gyermek fejére, hogy az rögtön meghalt. Az esetről értesítették a nagyvárad kir. ügyészséget, amely megindította a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság?

* **Az alkohol áldozata.** Somogyi Sándorné 58 éves cöskmői lakost hétfőn délután az ágyában halva találták. Az arcán ütések nyomai látszóttak. Az orvos megállapította, hogy az asszony alkoholmérgezés következtében halt meg. Az ütések nyomai pedig onnan származtak, hogy az asszony erősen berugott állapotban az utcán többször felbukott.

* **Öngyilkosság.** Merka Flóra 24 éves kéjő tegnap reggel öngyilkossági szándékból szublimátoldatot ivott. 20 napon belül gyógyuló sérülésével beszállították a Biharmegyei Közkórházba. Öngyilkosságának okául azt adja elő, hogy egyik udvarlója hűtlen lett hozzá és egy társnőjének kezdett udvarolni.

* **Lopás.** Nagy István nagykereskedő kocsis panaszt emelt, hogy a Kolozsvári utcán, Stern és Grünberger vaskereskedő cég üzlete előtt álló kocsijáról ismeretlen tettes egy trafik dohánnyal telt zsákot ellopot. A zsákban volt 150 drb 8 filléres csomag pipa dohány, 100 drb 5 filléres szivar, 50 drb hölgy cigaretta és 300 drb dráma cigareta. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Kozmetika.** A kozmetika gyógyintézetben (Rákóczi-ut. 5.) Szigoruan orvostudományi alapon mindennemű *arc és szépség-hibák* feltétlen sikerrel kezelhetők. A pattanásos májfoltos, szeplős arcok ideális tisztává válnak, archegek eltűnnek, hajhullás megszűnik, eredeti színe visszaadható. A korai arcráncok elsimitása ugyintén az orr s egyéb arcrészek elferdülései meglepő szépen kiigazíthatnak. Olvasóinknak ajánljuk ezt a gyógyintézetet.

* **Eltűnt fiu.** Tamási Gyuláné jelentést tett a rendőrségen, hogy mostohafia, Tamási Gyula IV. polg. oszt. tan. f. hó 4-én, délelőtt 10 órakor Keskeny utca 17. sz. a. lakásukról eltávozott s azóta oda vissza nem tért. Személyleírása: 15 éves, középmagas termetű, hosszú arcú, gesztenyeszínű hajú, sárgás szemű, rendes orru és száju fiu, aki eltávozása alkalmával barna kalapot, fekete tavaszi kabátot és ruhát, rózsaszínű nyakkendő és új fekete fűzős cipőt viselt. A rendőrség keresi az eltűnt fiut.

x **Hirdetmény:** A Polgári társaság pénztár r. t. új kibocsátási részvényei az ideiglenes elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

x **Finom úri fehérnemű és minden úri divat és kalap újdonság megérkezett**

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében Április hó 3. 4. 5. és 6-án a következő igen érdekes mozgófénykép újdonságok lesznek bemutatva: 1. Palika szerencséje. 2. Ármány és szerelem. 3. Manada télen. 4. Főnyeremény. 5. Álom volt a mi szerelmünk. 6. Vadászat uhuvál. 7. Vén gebe. 8. Vigéc. *Belépti díj nincs* Kezdeté este 9 órakor. Kötő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektro-technikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 556.*

* **Borsalino**, Pichler és angol kalap tavaszi újdonságok **REICHARD ÁRUHÁZÁBA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók.

Gyakorlati katholicismus.

Felfofoosság tekintetében egyedül álló dolog az, amire Magyarország katholicus férfiai válaalkoznak, mert villámhárítóként akarják meggátolni, forrón szeretett hazájukban a vihar kitörését. E vihar szinte már minden országon dühöngve sivit végig, vonulva döntve mindent, ami jó, nemes és szent.

Mindenki látja azon aknamunkát, melyet az egyedüj boldog közértsést kölcsönző vállalás meggyőződés ellen a hitélet ellenségei folytatnak.

Már már ki merik tüzni a minden nemes eszmét támadt harc zászlaját, a törvényhozában, a város és megyegyűlésekben, nem is szólna az ellenséges sajtó fenyegető magatartásáról.

Ez az idők jele. Spanyolországban is ezzel kezdődött azon irányzat, mely Ferrer lázítása nyomán a bombákig vezetett. Franciaországban is ily jelenségek előzték meg az egyéni és gondolatszabadság az egyesülési jog és a vallásszabadság barbár módon való letiprását. Nálunk is hasonló lesz az eredmény, ha nem fogunk idejében készülni a küzdelemre s nem fogjuk ezzel megakadályozni a mindent rombadöntő keserves harc kitörését.

Az a legjobb harcos, kinek ez ügy iránt érzett lelkesedése szivből fakad. A gyermek, ifju és eltévelygett férfi szivét kell tehát minden nemes eszme iránt fogékonná tenni, az erkölcsöt kell visszaállítani azon helyre, mely őt megilleti, mert csak így érhető el a társadalom megtisztulása, a vallás erkölcsös nevelésben való megerősítése a családi tűzhely tisztasága, a becsületesség megszilárdítása és a megbízhatóság győzelme.

Ezen jelszavakkal kihimzett zászlót bontotta fel annak idején a kongregáció, melynek működése nem lehet általános, ha nincs az ország közponijában egy szerv, mely táplálja, irányítsa az egész országban elszórt szervek működését.

Az éltető ereje a központi szervnek máris nagy dolgok mivélésében nyilvánul, csak egy Othonra van szűkség, hogy ezen országos szervezet működésével minden telekezetnek, hazájának, sőt az egész emberiségnek nagy szolgálatot tehessen, mert e házból fog kisugározni a vallásos érzés jóleső fénye, mely meg fogja világítani a közviszonyok homályait s mely vezércsillagként fogja megmutatni az utat, a mindjobban kétségbeeső jövő felé, nemcsak a közömbösnek, hanem még annak is, aki ma még makacs és hajthatatlan.

Természetes, hogy sok félreértéssel, sok — gyakran tán tudatos — félremagyarázásokkal kell találkozni a kongregációnak, hisz az igazságnak mindig voltak ellenségei, de voltak barátai is. E baráti szivekhez fordul bizalommal a budapesti egyetemi kongregáció kérve őket, legyenek részesei azon lelki örömöknek, melyek

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel berendezett női kalap áruháza Szent János-utca 1. szám, ugyanott, a hol eddig volt, abban az épületben található.

Tisztelettel
Berger Paula utóda
nőikalap divatterme
Szent János-utca 1. szám alatt.
Kérem a cégre figyelni.

ket a nemes munkáért való küzdelem egy jó érzésű szívnek kölcsönöz.

A kongregatioi Otthon ezenkívül az ezer veszélynek kitett egyetemi hallgatók lelki tisztaságának megőrzését is célozza. Célozza a m közkeletű gonosz jelszavak hódításának megátalását.

E célból a pénzügyminiszterium tárgysorsátékot engedélyezett, melynek nyereségtárgyai ép oly elsőrangúak, mint maga ez eszme, melyet szolgálnak. A főnyeremén egy 10,000 kor. értékű nagy ezüst asztali készlet. Disze a sok értékes tárgynak a Szentséges Atya X. Pius Pápa gyönyörű teakészlete, melynek minden darabjában benne van monogramja.

A többi nyereségtárgy is a sorsjátékok szokott tárgyaltól eltérően, mind maradandó műbeccsel bír. Egy drb sorsjegy ára 1 kor. Forduljon mindenké Budapestre VIII. Horánszky-utca 22. alá, ahol a sorsjegyek központi kérése folyik. Aki sorsjegyeket akar tesztetni, azok értékének 30—40 százalékát nyeri jutulékul. A húzás végérvényes határideje 1910. június 13.

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulárium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. = Telefon 275.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeples, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító araszörök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen-és paraffin kezelések. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Luxemburg grófja.
Csütörtök: Kornevillei harangok. (Tehel Ilona fellépte.)
Péntek: Tatárjárás. (Tehel Ilona fellépte.)
Szombat: Romeo és Julia.
Vasárnap délután: Vig özvegy, este Luxemburg grófja.

Luxemburg grófja.

Uj szereposztással és az eddigi fényes külső sikerrel áll most is a műsoron a Luxemburg grófja. Nem is csoda. Az operett kedves zenéje, mely egyszerre népszerű lett Váradon is, a pompás kiállítás, mely Erdélyi igazgató áldozatkészségét mindennél ékebben dicséri, a szereplők művészi versenye, hogy minél jobb alakításban mutassák be a népszerű operettet: mind megannyi vonzó a közönség széles rétegeire nézve.

Háromféle szereposztásban láttuk Luxemburg grófját. Mind a három dicséretére válik az illető szereplőknek általában. Ambícióval, igyekezettel, buzgósággal oldották meg feladatukat mindannyian. Hogy aztán az egyes szerepek más és más kézben más és más hatást értek el, az természetes. A buzgalom egyforma, de a képességek más és más irányúak.

A címszerepet Asszonyi után Mikályi is eljátszotta. Sikere neki is teljes volt, amit különösen annak köszönhet, hogy pompás hangja és nagy énektudása a zenei szépségeknek tökéletes érvényre juttatására alkalmas.

Angela szerepében Zsigmond Anna nem érte ugyan utól teljesen Károlyi Leonát; de el kell ismerünk, hogy szépen, biztosan, tisztán énekelt, jól játszott. Szóval nagyon is jelentős sikert aratott. Ötözékei izlások, fényesek, méltán keltettek feltűnést.

Viszont Juliette szerepében Zsigmondyt nem érte utól sem Tisza Karola, sem Polgár Mariska. Egyik sem tudta azt a pajkos gamin-jókedvet, mely ennek a szerepnek alap erőssége, a Zsigmond Anna sutinjával színre vinni. Hangjuk is sokkal gyengébb. Azonban eleven játékok, ügyes táncuk nekik is sok tapsot biztosított.

Zsigmond Annának pompás partnere volt a bemutató előadáson Pápay a festő szerepében. Az ilyen bohém alakot senki sem tudja operettekben Pápaynál jobban játszani. Gőzon Gyula ügyes és határozottan szorgalomra valló alakításával sem tudta Pápayt teljesen pótolni.

Bazilovics herceg szerepét hárman is játszották: Sik Rezső, Kassay és Hajnal. Mind a három kiváló a maga nemében. Sik volt a legjobban maszkirozva. Kassay volt a legelegánsabb. Hajnal is tetszet, bár alakítása kissé kevésbé volt hatásos mint az előzőké. Mindhárom szereposztásban megmaradt T. Pogány Janka, aki kis szerepében is dicséretet érdemel, mert az is idegenszerű kiejtése volt a legsikerültebb.

Általánosságban szólva az első szereposztásban érte el a Luxemburg grófja a legteljesebb sikert. A többi szereposztás is jeles alakításokra alkalmas s az a körülmény, hogy a 3 szereposztás közül egy kivált, az csak természetes dolog, a mely nem von le a többiek igyekezetéből, érdeméből semmit. Sőt ellenkezőleg: a társulat erejét dicsérni, hogy némelyik szerepre, a melyre másut egy jó művész is nehezen akad, nálunk két-három erő is találkozik.

Luxemburg grófja. Ma este az új szereposztással kerül szóhoz a Luxemburg grófja. Bazit Hajnal Gyurka, Vermontot Polgár Mariska, a grófot Asszonyi László alakítja. Előrelátható, hogy az új kiosztás megnyeri mindenkinek a tetszését és Hajnal vidám módján, rögtönzéseivel jól fognak mulatni.

Romeo és Julia. Szombaton klasszikus estéje lesz a színháznak. Schakespeare Romeo és Juliát mutatja be a drámai ensemble. A két főszerepet Tóth Elek és Étsy Emilia játssza. Mercutiot Sik Rezső alakítja. Az előadás iránt roppant nagy érdeklődés mutatkozik.

Tehel Ilona bemutatkozása. Holnap este érdekes vendége lesz a nagyvárad színháznak, Tehel Ilona énekesnő, Varsányi Irénnek, a Vig-színház kiváló dráma művésznőjének unokahuga lép föl a Kornevillei harangok Serpolet-jében. Péntek este a Tatárjárás Mogyorósi önkéntesét alakítja.

Vasárnapi előadások. Vasárnap Lehar két diadalmas nagy operettje foglalja le a repertoirt. Délután legszebb zenés játék, a Vig özvegy, este a legújabb Lehar-szenzáció Luxemburg grófja lesz műsoron.

IRODALOM.

Walter püspök imakönyve. Dr. Walter Gyula c. püspöknek »Üdvözlégység Mária« című imádságos könyve nyolcadik kiadásban jelent meg. A főképpen a Boldogságos Szűz tiszteletére szánt emez imakönyv gyöngye a magyar katolikus vallásos irodalomnak s kitűnően alkalmas a Mária-kultusz elterjesztésére és ápolására. Széleskörű tájékoztatást nyújt a Mária-tiszteletnek fejlődéséről és mai állapotáról. Közli a szokásos ájtatosságokat. Megismerteti a Mária-társulatokkal. Felsorolja a nevesebb hazai és külföldi Mária-kegyhelyeket, elétárva röviden azok történetét és irodalmát is. Töménytelen szebbnél-szebb, a gyermeki szeretet melegségét buzdító, javarészen ősrégi imádságot és énekeket találunk e könyvben, melynek bőséges tartalmát lehetetlen e helyen részletesebben ismertetnünk. Tartalmához teljesen méltó a kiállítása is. Finom breviárium papíron, éles és tiszta betűkkel nyomott. A hatodfélszáz lapos, vászonkötésű, címkepés, dús és izlősen aranyozott elegáns alakú könyvecskének ára 2 kor. 40 fillér. Különléte bőrkötésekben is kapható. Megrendelhető a kiadó Szent István Társulatnál és az ország bármely könyvesboltjában.

TÁVIRATOK.

Péter király Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, ápr. 5. A lapok szerint Péter szerb király konstantinápolyi látogatása alkalmából valamennyi Szerbiában elítelt muzulmánok megkegyelmezett. A szultán Pasics miniszterelnöknek a brilliános Medsidje-rendet, Milovanovics külügyminiszternek az Ozmanje-rendet és Nenadovics szerb követnek a Medsidje-rend nagykoronáját adományozta.

Czárán állapota.

Budapest, ápr. 5. Az Alagon szerencsétlenül járt urlovást, Czárán Zoltánt már tegnap át akarták szállítani a Liget-szanatóriumba, ahol felesége szobát bérelt. Állapota azonban annyira rosszra fordult, hogy a szállítást az orvosok nem engedték meg. Ma hajnal felé jobban érezte magát és így minden valószínűség szerint ma behozzák Budapestre. Czárán állapota délutánra javult. Magához tért a beteg és környezetéből többeket felismert.

Az Etna kitörése.

Róma, ápr. 5. Az Etna újra óriási lávatömegeket vet ki. A fő lávafolyam kétszáz méter szélességben és hat méter magasságban hatol előre. A pápa táviratban küldte áldását a lakosságnak.

MULATSÁG.

A Mensa-hangverseny.

A jogászfisúság április április 9-iki nagy hangversenye mind élénkebb érdeklődést kelt a nagyváradai társadalom uri köreiből. Számszám jelentettek már be eddig is »Énekkar« tagjai ellátására vonatkozó szándékukat, viszont mások az ellátás megváltásaképpen pénzt küldtek a rendezőség címére. A hangverseny fővédnöke, gróf Zichy János kultuszminiszter pedig az »Énekkar« tagjai részére ingyenjegyet eszközölt ki a kereskedelmi minisztériumban.

Itt közöljük azon családok névsorát, amelyek az »Énekkar« tagjai ellátására vonatkozó szándékukat már eddig bejelentették:

Aberle Ottó máv. szertárvezető, Aberle Hermina tanítónő, Bagossy Béla máv. főellenőr, Bardon Ferenc püspökségi építk. ellenőr, Domokos Andor képezési tanár, Farkas József műkertész, Grócz Béla kanonok, Hadapródiskola, Jantsovits Jenő árv. ülnök, Kollárszky István, Karácson József kir. s. tanfelügyelő, özv. Kövér Sándorné, özv. Kelepecz Lajosné, Kakass István p. és táv. felügyelő, Középpessy Kálmán, Koncsák Károly kat. főmérnök, dr. Keckeméti Lipót főrabbi, Kiss István s. tanfelügyelő, dr. Molnár Imre jogtanár, Mann Gyula kir. kat. mérnök, Mártonffy Marcell dr. jogtanár, Osváth Lajos vm. főlevéltárnok, özv. Reke Vilmosné Róz Simon gyárigazgató, Sós Ernő postafőnök, Sebes-Kőrös Társulat, Schenker Mihály birtokos, özv. Személyi Kálmán, Szmazsenka Ernő villamos társulati igazgató, Tatár Gyula igazgató, Vuoskics Gyula dr. piébános, Vass János m. kir. fővámszedő, Verő Zsigmond máv. főmérnök és özv. Voronyák Istvánné, Megemlítjük, hogy Müller Ferenc ny. kir. tábtábori a vendéglátás váltásául 10 kor., Kiss Géza dr. 20 kor., Fetser Antal püspök felülfizetés címén pedig 50 koronát juttat a Mensához.

A fodrászok mulatsága. Erkölcsileg és anyagilag egyaránt szépen sikerült mulatságot rendeztek vasárnap este a nagyváradai fodrászok segédek. A táncot cabaret előzte meg, melynek keretében a Szigligeti színház művészei szórakoztatták a nagyszámú közönséget. Asszonyi László és Bartók Etel műdalokat adtak elő. Pápai Lajos kuplózott és végül Étsy Emilia Balla Miklós költeményeiből szavalt nagy hatással. Cabaret után tánc volt reggelig. A tiszta jövedelem a létesítendő szakiskola alapjához csatoltatott.

Igazságszolgáltatás.

Véresre vert mezőkerülő. Tóth Gergely nagyváradi mezőkerülő a múlt év szeptember 8-án Tarczali Lajost a tilosban fogta. Ezért szövényt kellett közzétenni, aminek az lett a vége, hogy a nem egészen józan kerülő puskájával fejbe vágta Tarczalit. Erre az sem volt rest és rárohant a kerülőre, a földre teperve, majd pedig fekapta az éppen közelében levő kaszáját és azzal ütötte. Közben azonban a kasza éle megvágta a kerülő kezét, minek folytán az 20 napon aól gyógyuló sérülést szenvedett. A kir. ügyészség Tarczali Lajos ellen hatóság elleni erőszak és könnyű testi sértés miatt emelt vádat. A főtárgyalás tegnap délután volt dr. Mészáros Pál elnöke alatt. A kir. törvényszék a vádlottat 1 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen ugy a vádlott, mint a sértett felbuzgott. A hatóság elleni erőszak vádját a törvényszék nem látta bebizonyítottattnak.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával, művészi kivitelben szájpaddalás nélkül is készít **kitűnő hirt** nevű

Fogmútermében

Özv. **Dr. Deákné**
Nagyvárad, Kossuth u. 2.
(Fekete Sással szemben.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, április 5.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Leszámlító bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	268.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1910. április 5.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavin földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkas arany	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölcsön	93.95
Páris vista	689.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	40.90

Sertés rakodó az állatvásártéren. A biharmegyei gazdák áru- és kereskedelmi részvénytársasága a nagyváradai sertésvásártéren sertésrakodó állomás létesítését vette tervebe. A nagyváradai városi vasut tegnap beadta a városhoz az ősi vonalból kiágazó szárnyvonal terveit s kéri a várost, hogy a helyszíni szemle megtartásának elrendelése végett azokat terjessze fel a kereskedelmi miniszterhez a város.

A kereskedelmi miniszter felé
Dr. VUOSKICS GYULA.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEK

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ

zel gyomor, cese, hólyag és bélbántalmaknál oalamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kaplané **Wurst József** fűszer-csemege- és ásványvíz kereskedésben N. Várad, Rákóczi-ut 7.

Tisztelettel tudatjuk, hogy az élesdi erdőseinkben

termelt tűzifa szállítását és eladását

■ ■ ■ megkeztük ■ ■ ■

s ajánljuk vagononként

■ ■ ■ és méterenként ■ ■ ■

I-ső osztályu

■ ■ ■ **bükkhasáb tűzifánkat** ■ ■ ■

és vágott fát házhöz is szállitva.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény!

Rendeléseket kérjük Központi irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.) és **Fried és Társához** Teleky-u. 16. **Telefon 914.**

— **Telefon 814.** —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerü Fatelítő r.-t Nagyváradon.

Alapított 1850.

Alapított 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlani

a legkitünőbb vetőmagyaimat.

Valódi eredeti kitüntetett

takarmányrépa-fajokat.

Obendorfi kerek sárga;

Mamuth óriás hosszú vörös, eckendorfi olajbogyó sárga palackalaku hosszú.

Allamilag vizsgált, arankamentes, magyar lucerna, stíriai vörös löhere. Pázsit diszmu vegyülek.

Angol perje muhar, búkköny, paprikaköles, cukor-cirok, kendermag, kék mak, dió, dug hagyma.

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét felhívom jutányos áramra

Legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb készséggel várva maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly
magkereskedése a »Zöld Koszoru«-hoz.
Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek, csomagolási költség nélkül.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza. Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig lezállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh henteszel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolesőbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és győngykávé érmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

KISS ISTVÁN

:: kőműves mester és építészeti vállalkozó ::
NAGYVÁRAD, Keskeny-utca 9. szám. (Saját-ház.)

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét értesíteni, miszerint 31 éves gyakorlati tanulmányaim és elsőrendű szak-képesítésem alapján magamat önállóítottam és elvállalok felelősség mellett **kőműves-, ács- és betonmunkákat**, valamint csatornázásokat a legméltányosabb árszámítás mellett.

Levélbeli meghívásra személyesen megjelenek.

Tisztelettel

KISS ISTVÁN,

kőműves és építészeti vállalkozó.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

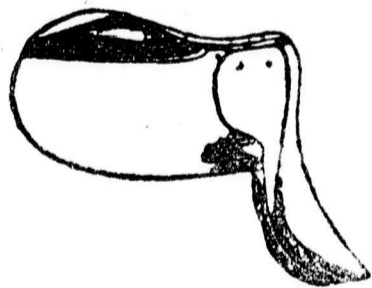
Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

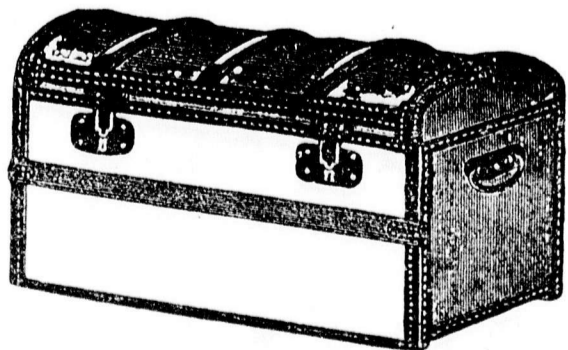
Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazóbőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi társolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

RAKOCZY-UT 5.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, ivlámpák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket

Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése. Telefonszám 914. Mérnöki iroda,

Ertsey Zoltán
keresk. vezető.

Reichel Henrik
mérnök.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Elsőrendű fényezett és matt háló-, ebédlő-

és uri szobák különleges fanemekben is

feltűnő olcsó árban adatnak el.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7.